הורות ולידה, סרוגות

כך תמנעו רשלנות רפואית אצל רופא הילדים

אחות טיפת חלב לא שמה לב שהילד לא מתפתח כראוי? רופא המשפחה חשב שהתסמינים של הילד הם בסך הכול וירוס? אלה המקרים שבהם תוכלו לתבוע על רשלנות רפואית

עדי וייס, חדשות סרוגים
19.03.19 18:05 י"ב באדר ב' תשעט

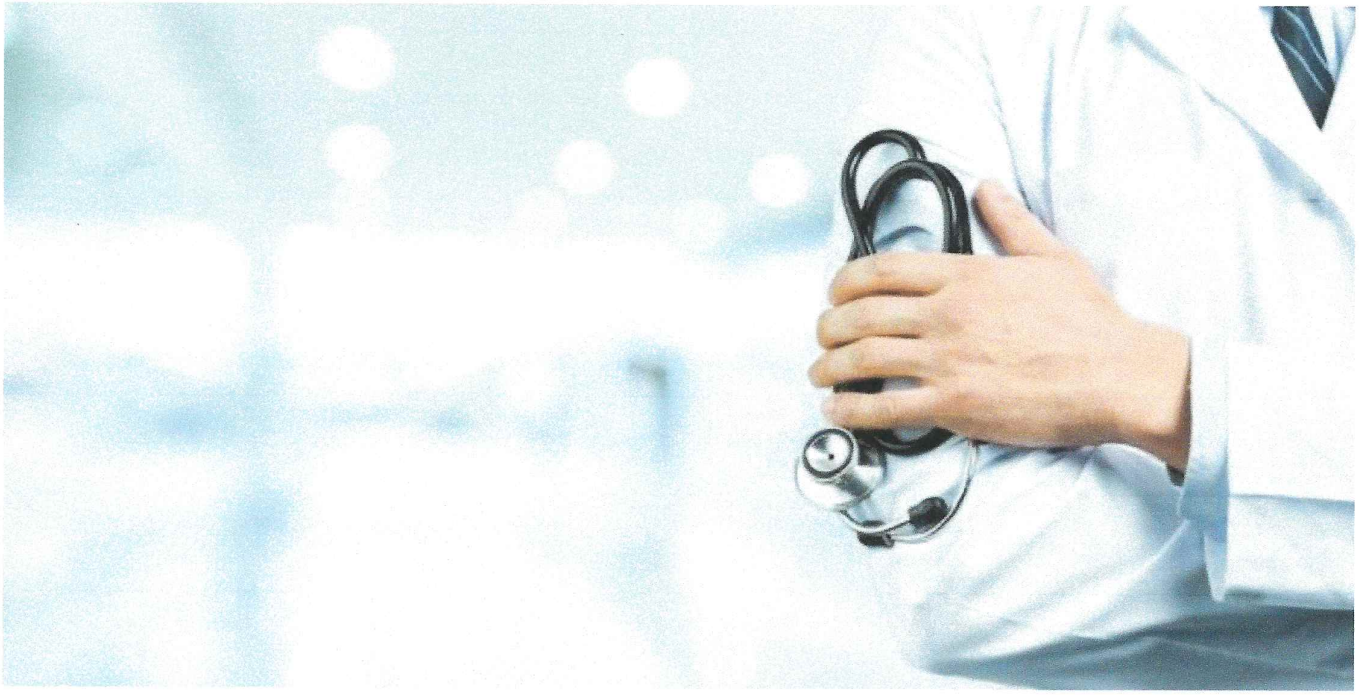

(צילום: שאטרסטוק)

מהי חובתו ואחריותו של הרופא?

רופא הילדים הינו הרופא הראשון אליו פונים ההורים עם הילד החולה לצורך קבלת אבחנה וטיפול, ובתי המשפט מייחסים אחריות רבה לרופאי הילדים- שנתפסים "כשומרי הסף". תפקידם לזהות האם מדובר, למשל, במחלת חורף רגילה המצריכה טיפול פשוט, או חלילה בתסמינים ראשונים של מחלה מסוכנת יותר, המצריכה בירור עם בדיקות עזר משלימות או הפנייה לבית חולים לצורך השלמת הבירור.

חשוב להבין שרופא הילדים בודק ביום מטופלים רבים (במיוחד בעונת החורף) ותפקידו קשה וחשוב מאין כמותו. עליו לבדוק את הילד ביסודיות ולשאול את ההורים את השאלות הנכונות כדי לאבחן נכונה את מצבו של הילד. חשוב לזכור כי ילדים, ובמיוחד ילדים קטנים, לא יודעים תמיד להסביר בדיוק מה הם חשים ולכן התייחסותו של רופא הילדים והבדיקה היסודית תוך תשאול ההורים הינה חיונית לאבחנה נכונה של מצבו של הילד וקביעת הטיפול המתאים לו.

מהי אחריות ההורים?

ההורים צריכים לבצע את הנחיות הרופא. אם הרופא מפנה לביצוע בדיקות (בדיקות מעבדה, צילומי דימות ועוד), החובה לבצע את הבדיקות חלה על ההורים. פעמים רבות נאמר להורים שאם תוצאות הבדיקה לא יהיו תקינות, יצרו עמם קשר מהמרפאה, ואם הכל תקין- לא יתקשרו כלל. המלצתי היא לבדוק, בכל מקרה, מהן תוצאות הבדיקות ולא לחכות לטלפון מהמרפאה.

כיום הבירור הוא קל ופשוט, היות ורוב התוצאות מצויות באינטרנט. אם ההורים לא מבינים את תוצאות הבדיקה, כדאי לפנות לרופא שהפנה ולבקש לקבל הסבר.

למה ההורים צריכים לשים לב בעת הביקור?

אחריותו של הרופא היא לבצע אבחנה נכונה של מצבו של הילד (כלומר, ממה הוא סובל) ולתת לו את הטיפול המתאים. הרופא צריך גם להפנות את הילד לבצע בדיקות נוספות במידת הצורך, וכן להנחות את ההורים לשים לב למצבו של הילד- ובמידה וחל שינוי לרעה במצבו, לחזור לביקורת.

אחריותם של ההורים הינה לספר לרופא, בדיוק רב ובפירוט, מה מצבו של הילד וכן לפעול בהתאם להנחיות הרופא ולשים לב אם, חלילה, חל שינוי לרעה במצבו של הילד. במקרה כזה, חשוב לחזור לביקורת ובדיקה נוספת.

האם צריך להתעקש עם הרופא על בדיקות למרות שהוא לא רואה צורך לכך?

האחריות לאבחנה הנכונה וטיפול מתאים היא של הרופא. הרופא הוא "איש המקצוע", וצריך לסמוך עליו שהוא יתאים לילד את הטיפול הנכון. חשוב להבין שכמעט כל בדיקה כרוכה בסיכונים, ולכן אם הרופא סבור שאין צורך לבצע בדיקה מסוימת, אין שום סיבה לחשוף את הילד לסיכון הכרוך בבדיקה. אם ההורים חושבים שצריך לבצע בדיקה מסוימת, כדאי לשתף בכך את הרופא ולהתייעץ עמו.

מהן מחלות הילדים האופייניות בגינן הוגשו בארץ תביעות רשלנות רפואית?

תביעות רבות מוגשות במקרים של אבחון שגוי של רופא הילדים. דוגמא לכך הוא מקרה שבו רופא הילדים סבור שמדובר במחלת חורף "רגילה", ונותן טיפול אנטיביוטי או טיפול להורדת חום בלבד- כאשר בפועל מדובר בדלקת משמעותית, כגון דלקת קרום המוח. ברוב המקרים התביעות מסוג זה עוסקות באבחנה שגויה של רופא הילדים לתסמינים של דלקת קרום המוח, שבטעות מאובחנים כדלקת גרון.

מתי צריך להגיש תביעה לרשלנות רפואית?

ניתן להגיש תביעת רשלנות לבית המשפט אך ורק אם מתקיימים שלושה תנאים מצטברים: רשלנות, נזק וקשר סיבתי בין הרשלנות לבין הנזק. במקרים בהם נגרם נזק, הדרך היחידה לקבל פיצוי עבור הנזק היא באמצעות הגשת תביעה לבית המשפט. במקרה כזה, רצוי לפנות לעו"ד שזה עיסוקו. במקרים בהם הייתה רשלנות של רופא, אך הרשלנות לא גרמה נזק – אפשר להגיש תלונה למשרד הבריאות או לקופת החולים.

מה קורה במצב בו המינון שרשם הרופא לתרופה אינו נכון? האם זו עילה לתביעה?

כאשר רופא רושם טיפול במינון שגוי, כתוצאה מכך שלא ביצע בדיקה או אבחנה נכונים, זו בוודאי רשלנות. יחד עם זאת, לפי החוק, על מנת להגיש תביעת רשלנות רפואית לא די בכך שהרופא התרשל, אלא יש להוכיח שהרשלנות גרמה לנזק. לכן, ניתן יהיה להגיש תביעת רשלנות רפואית רק במצב בו כתוצאה מהמינון השגוי נגרם לילד נזק.

אחות בטיפת חלב, שבודקת את התפתחות הילד, לא שמה לב כי אינו מתפתח כמצופה. זוהי רשלנות?

בהחלט. תפקידה של אחות טיפת חלב הוא לבצע, בין היתר, בדיקת התפתחות לילד ולאבחן את הילדים שלא מתפתחים כמצופה. במקרה כזה, על האחות להפנות את הילד להמשך בירור. במידה ואחות טיפת חלב התרשלה, וכתוצאה מרשלנות זו נגרם נזק- למשל, מקרה בו האחות לא שמה לב לאיחור בהתפתחות (אשר בדיעבד הסתבר שנבע מגידול במוחו), וכתוצאה מכך נגרם איחור באבחון גידול מוחי אצל תינוק – ניתן בהחלטת להגיש תביעת רשלנות רפואית.

מה גובה הפיצויים הנהוג במקרים של רשלנות רפואית של ילדים?

גובה הפיצוי תלוי בהיקף הנזק. כך לדוגמה, בתביעת רשלנות רפואית בה נטען כי כתוצאה מרשלנות רופא הילדים לא אובחנה במועד דלקת קרום המוח אצל ילד בן 4, ועקב כך הוא סובל משיתוק מוחין עם נכות 100 אחוז לצמיתות – הפיצויים מאוד גבוהים.

בתביעות מסוג זה הפיצויים מגיעים למיליוני שקלים, וכוללים פיצוי עבור הטיפולים המיוחדים להם זקוק הילד, עזרה סיעודית, חוסר יכולת של הילד בעתיד לעבוד ולהשתכר למחייתו, כאב וסבל ועוד.

==========

עו"ד עדי וייס משמשת כמומחית לתביעות בנושא רשלנות רפואית

הורות טיפת חלב עדי וייס רפואה רשלנות רפואית